

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ВИСТУПУ УКРАЇНСЬКИХ І ЗАКОРДОННИХ СПОРТСМЕНІВ-ПЛАВЦІВ НА ІГРАХ XXVIII ОЛІМПІАДИ В АФІНАХ

Олена ПОЛІТЬКО

Харківська державна академія фізичної культури

Анотація. У статті проводиться порівняльний аналіз виступу українських і закордонних спортсменів-плавців на Іграх XXVIII Олімпіади в Афінах. Розглядається виступ провідних національних команд, з метою визначення ефективності їх виступу на різній кількості змагальних дистанцій.

Ключові слова: змагальна дистанція, спортсмени - плавці, комбінації дистанцій, збірна команда, коефіцієнт ефективності.

Постановка проблеми. Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Спортивні змагання в олімпійському спорті є центральним елементом, який визначає всю систему організації, методики і підготовки спортсменів для результативної змагальної діяльності [3, 4, 5].

Змагання в системі підготовки спортсменів є не тільки засобом контролю за рівнем підготовленості, способом виявлення переможця, але і найважливішим засобом підвищення тренуваності і спортивної майстерності [1, 5].

Перед фахівцями в області плавання виникла проблема вибору найбільш оптимального варіанту поєднань основних і додаткових дистанцій при виступі спортсменів в процесі змагальної діяльності. На основі вивчення наявних літературних джерел виявлено відсутність наукових робіт в плаванні, що зачіпають проблему раціонального вибору основних і додаткових змагальних дистанцій у кваліфікованих спортсменів-плавців.

Так само в роботах в повному об'ємі не висвітлені питання, що стосуються виступу плавців в процесі напруженої змагальної діяльності з урахуванням індивідуальних особливостей контингенту спортсменів, що знаходяться на завершальних етапах багаторічної підготовки. А саме залишається не розкритою проблема тактики ведення змагальної боротьби залежно від рангу і календаря змагань (кількості змагальних днів), програми змагань (участь спортсмена у відбіркових, півфінальних і фінальних запливах), відповідності рівня підготовленості спортсмена.

Мета роботи: провести порівняльний аналіз виступу збірних команд з плавання провідних країн на Іграх XXVIII Олімпіади в Афінах (2004).

Для досягнення поставленої мети був проведений аналіз протоколів змагань по плаванню, представлених на офіційному сайті Олімпійських ігор 2004 р. Була створена база даних і програма обробки в середовищі програмування Delphi 7.0., за допомогою якого учасники змагань були згруповані по кількості дистанцій, на яких вони стартували. Ефективність виступів національних збірних оцінювалася по кількості завойованих медалей.

Результати досліджень. Змагання по плаванню тривали з 14 по 21 серпня (8 днів), при цьому програма передбачала виступ спортсменів на відбіркових, півфінальних і фінальних запливах.

Кількість спортсменів, що брали участь в змаганнях, склала всього 807 чоловік: 338 жінок і 469 чоловіків – представники різних країн світу.

Узявши за основу рейтинг країн-учасниць виступаючих на Олімпійських іграх, для детального розгляду були вибрані 14 кращих команд, по кількості завойованих медалей.

Проаналізувавши підсумкові протоколи змагань, була визначена кількість учасників, що представляють різні країни, і число дистанцій, на яких вони стартували.

Нами був розрахований коефіцієнт, який дозволив визначити співвідношення учасників від кожної країни і кількості дистанцій, на яких вони виступали, а також ефективність виступу – співвідношення кількості учасників і завойованих ними медалей (табл. 1).

Таблиця 1

Рейтинг країн учасниць на Олімпійських іграх (Афіни)

Рейтинг	Країна	Кіл-ть учасників	Кіл-ть дистанцій	Кіл-ть медалей	Дистанція/учасники	Ефективність
1.	США	36	60	22	1,67	0,61
2.	Австралія	33	51	12	1,54	0,36
3.	Японія	20	35	7	1,75	0,35
4.	Нідерланди	8	14	5	1,75	0,62
5.	Україна	23	29	3	1,26	0,13
6.	Франція	13	27	6	2,08	0,46
7.	Польща	7	13	3	1,86	0,43
8.	ЮАР	7	9	2	1,29	0,29
9.	Зімбабве	2	4	3	2,00	1,50
10.	Китай	23	34	1	1,48	0,04
11.	Румунія	7	15	2	2,14	0,29
12.	Австрія	6	11	2	1,83	0,33
13.	Угорщина	22	30	2	1,36	0,09
14.	Італія	21	31	1	1,48	0,05

Незаперечним лідером змагань є команда збірної США, яка зайняла перше місце, вигравши в особистій першості 22 медалі (без урахування естафетного плавання). Команда налічує найбільшу кількість учасників – 36, що стартують на 60 різних дистанціях. В середньому на одного спортсмена доводиться – 1,67 дистанції, а ефективність виступу склала – 0,61.

Наступна за чисельністю учасників збірна команда Австралії опинилася на другому місці. 33 австралійських спортсмена виступали на 51 дистанції, вигравши 12 медалей. В середньому на 1 учасника доводилося 1,55 дистанції і 0,36 медалі.

Збірна України, що складається з 23 спортсменів, що стартує на 29 дистанціях, виграла всього 3 медалі і зайняла 5-те командне місце. На одного учасника команди доводилося 1,26 дистанції, що склало найменше значення, серед представлених 14 кращих команд, а ефективність виступу 0,13 медалі. (Це указує на те, що українські спортсмени мають вузьку спеціалізацію.)

Необхідно відзначити збірні команди Нідерландів і Франції, які, не дивлячись на нечисленність, показали високі загальнокомандні результати, маючи середні значення дистанцій (1,75 і 2,08 відповідно), а ефективність виступів (0,62 і 0,46 відповідно), що вище, ніж у лідируючих команд.

Таким чином, можна зробити висновок, що кількість представлених на змаганнях учасників не визначає якість виступу команди. На ефективність виступу впливає рівень спортивної майстерності спортсмена.

Докладніше проаналізувавши виступ провідних команд, ми визначили ефективність їх виступу на різній кількості змагальних дистанцій.

Незаперечний лідер 28 олімпійських ігор команда США виставила 50% свого складу на одній дистанції. Ефективність виступу склала 0,17. На 2-х і 3-х дистанціях – 0,71 і 1,33 відповідно (рис. 1).

На даних змаганнях з комбінацією з 5-ти дистанцій виступав тільки один видатний американський спортсмен М. Фелпс, що виграв 5 медалей і що має найвищий показник ефективності – 5.

Команда США займає провідну позицію в сучасному плаванні, завдяки великій кількості талановитих і обдарованих спортсменів, які є лідерами.

Збірна команда Австралії на 1-й дистанції виставила 19 спортсменів, показавши низьке значення ефективності 0,05, що значно поступається збірній США. На 2-х дистанціях стартувало 10 плавців, коефіцієнт ефективності склав 0,6. На 3-х дистанціях всього виступали 4 спортсмени, а показник ефективності найбільший – 0,8.

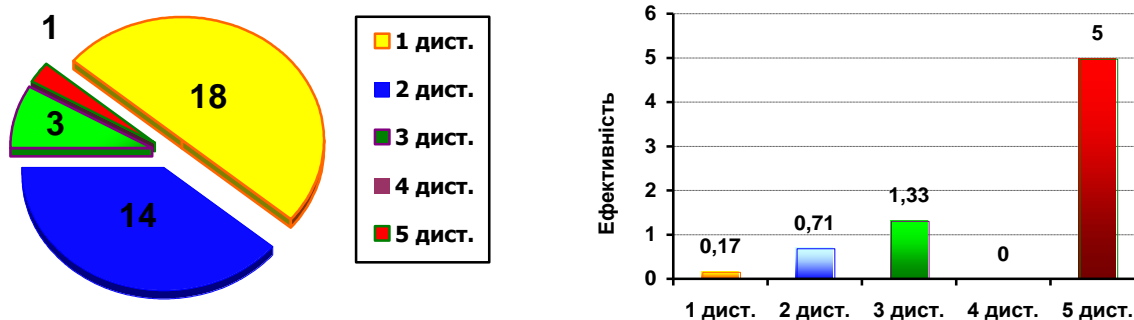

Рис. 1. Ефективність виступу команди США.

Лідери загальнокомандної першості виступають на великій кількості дистанцій, що пов'язано з високим рівнем підготовленості спортсменів, і як наслідок результатом багаторічного тренувального процесу.

Всі представники команди України виступали тільки на 1-й і 2-х змагальних дистанціях. 17 спортсменів стартували на 1-й дистанції, значення ефективності склало 0,06, з них тільки Андрій Сердінов на дистанції 100 м батерфляй завоював бронзову медаль. На 2-х дистанціях виступали всього 6 плавців (0,33). З них 2-і золоті медалі завоювала Яна Клочкова на дистанціях 200 і 400 м к/п.

Таким чином, з вище сказаного видно, що українські плавці не виступають на 3-х і більш дистанціях. Основний акцент виступу направлений на одну або дві основні дистанції, а на додаткових дистанціях вони не змагаються.

Плавці з Японії і ЮАР вдало виступили на комбінаціях, що складаються з 2-х дистанцій – 0,64 і 1 відповідно.

Команда Нідерландів і Польщі ефективно виступили тільки на 3-х дистанціях – 2,5 і 3 відповідно. Ці команди мають високий коефіцієнт ефективності за рахунок участі в змаганні окремих ведучих спортсменів.

Таким чином, з вище сказаного виходить, що найбільш ефективними є комбінації, що складаються з 3-х змагальних дистанцій.

Проаналізувавши поєднання змагальних дистанцій, можна відзначити, що в основному всі призери Олімпійських ігор змагалися в одному способі плавання на різних по довжині дистанціях. У спортсменок виступаючих в комбінаціях тих, що складаються з 3-х дистанцій спостерігається інша картина. Практично всі вони комбінували різні способи плавання з урахуванням довжини змагальної дистанції, схожих по енергетичному забезпеченню.

Виступ на великій кількості дистанцій пов'язаний з високим рівнем підготовленості спортсмена, що є результатом багаторічного тренувального процесу. Із збільшенням числа дистанцій ефективність виступу спортсменів зростає, що свідчить про раціональну (командну) підготовку плавців до багатоборної системи виступу.

Висновки

1. Проведений аналіз протоколів виступу спортсменів з різних країн показав, що найбільш ефективні комбінації, що складаються з 3-х змагальних дистанцій, таким чином, багатоборна система виступу перевершує по своїй ефективності вузькоспеціалізовану.

2. Зміна різних способів плавання, а також зміна довжини дистанції може сприяти швидшому відновленню організму, після дії певного змагального навантаження.

3. Провівши порівняльний аналіз виступу українських і закордонних спортсменів-плавців на Олімпійських іграх (2004 р), було виявлено, що українські спортсмени мають вузьку спеціалізацію, в порівнянні з провідними плавальними командами.

У зв'язку з цим можливо зробити висновок, що потрібен раціональний підхід до питання індивідуального вибору основних і додаткових дистанцій.

Література

1. Келлер В.С. Система спортивных соревнований и соревновательная деятельность спортсмена // В. кн.: Теория спорта. – К.: Вища школа, 1987 – С. 68.
2. Кузовенков В.В., Макарычев В.А. Методы повышения результативности пловцов на дистанциях 50 и 100 м вольным стилем // Плавание. Сб/Сост. Макаренко Л.П. – М.: Физкультура и спорт, 1988. – С. 16 – 22.
3. Плавание / Под ред. В.Н. Платонова. – К.: Олимпийская литература, 2000. – 496 с.
4. Платонов В.Н. Общая теория подготовки спортсменов в олимпийском спорте. – К.: Олимпийская литература, 1997. – 584 с.
5. Платонов В.Н. Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Общая Теория и ее практические приложения. – К.: Олимпийская литература, 2004. – 808 с.

СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ ВЫСТУПЛЕНИЯ УКРАИНСКИХ И ЗАРУБЕЖНЫХ СПОРТСМЕНОВ-ПЛОВЦОВ НА ИГРАХ XXVIII ОЛИМПИАДЫ В АФИНАХ

Елена ПОЛИТЬКО

Харьковская государственная академия физической культуры

Аннотация. В статье проводится сравнительный анализ выступления украинских и зарубежных спортсменов-пловцов на Играх XXVIII Олимпиады в Афинах. Рассматривается выступление ведущих национальных команд, с целью определения эффективности их выступления на различном количестве соревновательных дистанций.

Ключевые слова: соревновательная дистанция, спортсмены - пловцы, комбинации дистанций, сборная команда, коэффициент эффективности.

COMPARATIVE ANALYSIS OF APPEARANCE OF UKRAINIAN AND FOREIGN SPORTSMEN-SWIMMERS ON XXVIII OLYMPIC GAMES IN ATHENS

Elena POLITKO

Kharkiv State Academy of Physical Culture

Abstract. In the article the comparative analysis of appearance of the Ukrainian and foreign sportsmen-swimmers is conducted on the XXVIII Olympic games in Athens. Appearance of leading national commands is examined, with the purpose of determination of efficiency of their appearance on the different amount of competitions distances.

Key words: competition distance, sportsmen, swimmers, combinations of distances, national command, coefficient of efficiency.